

DE C VAN HET CDA: CHRISTELIJK? CHRISTENDEMOCRATISCH? OF CENTRUM?

Voor Bisschop de Korte van 's Hertogenbosch is het helder: Als we de pauselijke encyclieken Laudato Si (2015) en Fratelli Tutti (2020) lezen, zien we waar onze kernwaarden vandaan komen, en weten we wat ons te doen staat.

Historicus en gepromoveerd theoloog Gerard de Korte gaf op de PPP-dialoogavond van 17 juni jongstleden een indrukwekkende lezing over het belang van het katholiek sociaal denken voor het CDA en Nederland.

We werden meegenomen in 5 stappen: Via (1) de inhoud van deze sociale encyclieken naar (2) de bronnen ervan (teksten uit zowel het Oude als Nieuwe testament). Dan (3) de rol die de Kerk gespeeld heeft in onze West-Europese samenleving en in de missie (o.a. het oprichten van scholen en ziekenhuizen). Vervolgens kwamen we bij stap 4: de situatie waarin Nederland zich nu bevindt ("rijk en doodsbang") en tenslotte bij 5: hoe een goede samenleving er uit zou moeten zien volgens de Katholieke sociale leer.

Enkele eye-openers die langskwamen:

- Heel het denken van de Christelijke kerk ademt een personalistisch mensbeeld, en geen individualistisch.
- het woord zonde betekent eigenlijk "langs het doel heen schieten": overall waar liefdeloosheid gestalte krijgt wordt dat zonde genoemd. Die zonde werkt door in maatschappelijke structuren.
- De profeten Amos, Micha en Jesaja fulmineerden in hun tijd al tegen sociale wantoestanden en graaizucht. Daarom is het jubeljaar ingesteld: als je land van een boer kocht, kocht je daarmee een aantal oogsten. Na een tijdje moest dat land weer teruggegeven worden aan de boer.
- De volkeren zijn enorm geschrokken van de verschrikkingen die mensen elkaar aan hebben kunnen doen in de 20ste eeuw. (o.a. de Nazi's en Stalin) Daarom is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens opgesteld.
- Een van de redenen van de opkomst van extreemrechts is de overgang van de verzorgingsstaat naar de participatiestaat, waardoor veel mensen tegenwoordig twijfelen aan hun bestaanszekerheid: 40% van de mensen in Nederland heeft slechts een financiële buffer voor een maand achter de hand!
- De globalisering kent niet alleen winnaars maar ook verliezers.
- Door het verdwijnen van de verzuiling is er een identiteitscrisis gegroeid onder 50- en 40-minners: velen van hen hebben geen geestelijk fundament meegekregen van hun ouders.

Na zijn lezing gaf bisschop De Korte antwoord op een aantal gevoelige vragen die gesteld werden door de aanwezigen:

We hebben toch een scheiding van Kerk en staat? - Jazeker, die is immers grondwettelijk vastgelegd, maar dat wil niet zeggen dat de Kerk zich niet over politiek mag uitspreken. "Een Kerk in de marge hoeft geen marginale Kerk te zijn".

Medisch ethische kwesties? - Beide encyclieken, het spreken van onze Paus en de bijbel zijn doordrenkt met het spreken over de waardigheid en beschermwaardigheid van heel Gods schepping en de mens als beeld en representant van God. Dus: bescherming van het leven vanaf de conceptie tot aan de natuurlijke dood. De Kerk is tegenstander van de doodstraf.

Hoe erg is het dat we dat geestelijk fundament kwijt zijn? - Mensen hebben van nature een religieus verlangen, dat vooral naar boven komt in tijden van ziekte en rouw. We moeten oppassen dat we geen nihilistische, ongevoelige samenleving worden. Veel intellectuelen vervangen dat geestelijk fundament door "kunst- en cultuur-aanbidding". Ander gevaar is dat we vervallen tot fundamentalisme (politieke Islam, extreemrechts), wat in het ergste geval leidt tot geweld. Dat veroordeelt de Kerk te allen tijde.

Wat moet het CDA verder nog gaan doen? - Het boek van Pieter Omtzigt (Een nieuw sociaal contract) lezen. Daarnaast meer aandacht geven aan Christelijke vorming van de leden. Als we dat niet doen, krijgen we alleen pragmatische politici en geen idealisten. En verder zorg besteden aan het milieu. Dat is onze verantwoordelijkheid als "hoveniers van de schepping" (Wil Derkse)

Het CDA wil graag toegankelijk zijn en blijven voor niet-gelovigen. Moet de C er dan niet uit? - Nee, want het CDA heeft immers Christelijke wortels, met leden uit allerlei kerkgemeenschappen in Nederland. Bovendien blijken de meest betrokken CDA-leden een kerkelijke achtergrond te hebben.

Aan het einde van deze PPP-avond hadden we veel geleerd maar kregen we ook huiswerk mee: stof tot nadenken, extra leesvoer en praktische tips. Gelukkig konden we Bisschop de Korte ook iets teruggeven: Hij kon klooster Nieuwkerk verlaten met in zijn tas "De fundamenten" van Ramsey Nasr, en "De toekomst van Nederland", geschreven door rijksbouwmeester Floris Alkemade.

Herbertine Buiting